

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	24 februari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-2262	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8243EA36	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	30 november 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Olivierplaats 1 t/m 67 in Amersfoort

Op 30 november 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Els & Linde B.V. namens Vereniging van Eigenaars Appartementengebouwen Olivierplaats te Amersfoort, voor de locatie Olivierplaats 1 t/m 67 in Amersfoort (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-2262.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen van nesten van de huismus;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, verstoren en beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Wij verlenen de ontheffing voor de periode van 1 april 2022 tot en met 31 december 2023. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op onderhoudswerkzaamheden aan het appartementencomplex in het plangebied. De werkzaamheden betreffen isolatie van de gevels, herstel van voegwerk, schilderwerk en onderhoud aan het dak. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 april 2022 tot en met 31 december 2023.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

Op 10 en 24 februari 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De huismus is beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet en de gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

"Er zijn geen alternatieven die minder effect hebben op de aanwezige soorten. Bovendien is sloop-nieuwbouw veel ingrijpender voor de bewoners. Geen onderhoud uitvoeren is evenmin een redelijk alternatief; op termijn kunnen de woningen dan niet behouden blijven. Isoleren door er een schil omheen te plaatsen geeft een onbekend effect op het functioneren van de verblijfplaatsen en belemmert de mogelijkheid voor het plaatsen van vleermuiskasten. Niet isoleren betekent dat het energieverbruik niet afneemt en geen bijdrage wordt geleverd aan het rijksbeleid m.b.t. energie en klimaat."

Beoordeling van alternatieven

Uit uw onderbouwing blijkt dat er geen redelijke alternatieven zijn voor het verduurzamen van het complex. Verder blijkt uit uw aanvraag dat de ingreep locatiegebonden is, aangezien het renovatie betreft, en er dus geen redelijke alternatieve locatie voor de ingreep bestaat. Ten aanzien van de periode van werken heeft u niet met een concrete planning onderbouwd op welke manier de kwetsbare perioden van de huismus en de gewone dwergvleermuis worden ontzien. U heeft voldoende onderbouwd dat het plaatsen van tijdelijke kasten aan gebouwen voor de gewone dwergvleermuis in dit specifieke geval geen redelijk alternatief is. Wanneer de aanvullende voorschriften, opgenomen in bijlage 1 van dit besluit, worden opgevolgd, bestaan er geen alternatieve planning en inrichting waarbij minder negatieve effecten op de soorten optreden.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden. Dit blijkt uit de "Energielastenberekening complex F11-2053100", die u heeft overgelegd bij de aanvraag.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen. Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "volksgezondheid". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nestplaats vastgesteld onder een betonnen draagbalk van een balkon aan de achterzijde van het complex. Een kaart met de locatie van de aangetroffen nestplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats vastgesteld. De locaties van verblijfplaatsen zijn niet exact vastgesteld, maar bevinden zich in de spouwmuuren met open stootvoegen als invliegopeningen. Een kaart met de locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijfplaatsen niet worden uitgesloten.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig. Huismussen worden nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied aanwezig is. De hoogste dichtheden komen voor in min of meer kleinschalig cultuurlandschap met verspreide bebouwing, vooral op de hoge gronden. Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruitgegaan. Ondanks het feit dat de oppervlakte aan stedelijk gebied en het aantal huizen groter geworden is in Nederland, is de huismus in aantal afgenomen. Het aantal geschikte nestplaatsen in nieuwbouwwijken is in vergelijking met oude bebouwingsvormen veel lager. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen. Het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft (BIJ12, 2017). In de provincie Utrecht en met name in Amersfoort en omgeving is een positieve trend waarneembaar.

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van onder andere de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste vier jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2020). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig. Verspreidingskaarten laten zien dat de gewone dwergvleermuis door de hele provincie Utrecht verspreid voorkomt. In de afgelopen vijf jaar zijn er 33.270 waarnemingen gemeld in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) (NDFF, 2021). Dit is in lijn met de bekende gegevens over de landelijke staat van instandhouding. In Amersfoort zijn verspreid over de gemeente meldingen en waarnemingen van de gewone dwergvleermuis bekend. Gelet op de waarnemingen tijdens het onderzoek is er zeer waarschijnlijk een gezonde populatie van de gewone dwergvleermuis aanwezig in Amersfoort. Landelijk is er een licht positieve trend voor de populatieomvang van de gewone dwergvleermuis. Er is geen reden om in Amersfoort een andere trend te verwachten.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden wordt één nestplaats van de huismus en één zomer, paar- en winterverblijfplaats en één paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield. Ook wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood vanwege de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Door de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en opgelegde voorschriften worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. Wij gaan in dit geval akkoord met uw voorstel om paalkasten aan te bieden als tijdelijke compensatie voor de vastgestelde verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, omdat het in dit specifieke geval niet mogelijk is om kasten aan bebouwing te plaatsen. De vastgestelde aan te tasten verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Wij hebben een voorschrift opgenomen over de periode waarin dit mag worden uitgevoerd. Door de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en opgelegde voorschriften worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen moeten lang genoeg gehandhaafd worden om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen. Hierover hebben wij een voorschrift opgenomen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Els & Linde B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Amersfoort.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
  - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De voorgestelde maatregelen die zijn opgenomen in bijlage 4 moeten worden opgevolgd.
11. Indien de werkzaamheden met effecten op de nestplaats van de huismus worden uitgevoerd in de broedperiode van de huismus, dient de nestplaats voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de broedperiode ongeschikt te worden gemaakt. Dit is nodig omdat het nest tijdens de werkzaamheden niet in gebruik mag zijn voor de huismus.
  - a. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten het broedseizoen van de huismus. Het broedseizoen is van 1 maart tot en met 31 augustus, of tot en met 30 september bij late legfels. Het ongeschikt maken mag niet gebeuren tijdens periodes van vorst.
  - b. Er mag niet ongeschikt worden gemaakt voordat de huismus voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de soort. De gewenningsperiode is drie maanden, conform het Kennisdocument Huismus.
12. Indien de werkzaamheden met effecten op de nestplaats van de huismus worden uitgevoerd buiten de broedperiode van de huismus, mag deze niet ongeschikt worden gemaakt voordat de huismus voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de soort. De gewenningsperiode is drie maanden, conform het Kennisdocument Huismus.
13. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus (twee nestkasten) dienen te voldoen aan de volgende kenmerken:
  - o De nestkasten moeten worden geplaatst binnen 200 meter van de vastgestelde verblijfplaats, op locaties die vrij zijn van verstoring door de werkzaamheden en met voldoende vrije aanvliegruimte.
  - o De nestkasten moeten worden geplaatst op locaties die niet te heet worden in de middagzon en op locaties die zich niet verder van geschikt habitat bevinden dan de aan te tasten nestplaats.
  - o De nestkasten dienen een minimale broedruimte te hebben van 15 x 8 centimeter.
  - o Voor de permanente nestkasten geldt dat deze dat ze van voldoende duurzaam materiaal moeten zijn en op een voldoende duurzame wijze moeten worden bevestigd.
14. Voorafgaand aan de werkzaamheden met effecten op de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis moet de bebouwing binnen het plangebied ongeschikt worden gemaakt voor de soort.
  - a. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden in de periode tussen 1 september en 15 oktober of tussen 15 april en 15 mei, conform hetgeen het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis aangeeft als minst kwetsbare periode bij jaar rond gebruikte verblijfplaatsen van de soort.
  - b. Er mag niet ongeschikt worden gemaakt voordat de gewone dwergvleermuis voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen (twee paalkasten). De gewenningsperiode is zes maanden voorafgaand aan de paarperiode, waarvan minimaal drie maanden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis (april tot en met oktober).
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis (twee paalkasten) dienen te voldoen aan de volgende kenmerken:
  - o De paalkasten moeten worden geplaatst binnen 200 meter van de vastgestelde verblijfplaatsen, op locaties die vrij zijn van verstoring door de werkzaamheden en waar voldoende vrije aanvliegruimte aan elke kant van de kast is.
  - o De paalkasten dienen op een afstand van minimaal 40 meter van elkaar te worden geplaatst.
  - o De paalkasten moeten bestaan uit minimaal vier compartimenten die verdeeld over vier windrichtingen zijn georiënteerd.
  - o De paalkasten moeten geïsoleerd zijn.
16. De voorgestelde permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis (acht inbouwkasten) dienen te worden geplaatst op minimaal 3 meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrij van verstoring door kunstlicht.

Na afloop van de werkzaamheden

17. Indien de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen worden verwijderd, mag dit niet eerder gebeuren dan wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn, de vereiste gewenningsperiode van drie maanden is verstreken en wanneer de betreffende tijdelijke verblijfplaatsen niet in gebruik genomen zijn door huismussen.
18. Indien de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen worden verwijderd, mag dit niet eerder gebeuren dan wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn, de vereiste gewenningsperiode (zes maanden voorafgaand aan de paarperiode, waarvan minimaal drie maanden in de actieve periode) is verstreken en wanneer de betreffende tijdelijke verblijfplaatsen niet in gebruik genomen zijn door vleermuizen.
19. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

De locatie van de VvE aan de Olivierplaats te Amersfoort.

(bron: "Activiteitenplan Olivierplaats te Amersfoort" van 10 februari 2022)

Bijlage 3: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Locatie van de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de kopgevel van de flat. Blauwe ster zomerverblijf & paarverblijf, groene ster paarverblijf. Locatie van het nest van de huismus (zwarte ster).

(bron: "Activiteitenplan Olivierplaats te Amersfoort" van 10 februari 2022)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Ongeschikt maken gewone dwergvleermuis

"De werkzaamheden hebben een doorlooptijd van twee maanden en worden uitgevoerd nadat de ontheffing is ontvangen. Met dien verstande dat er niet gestart wordt tijdens de kwetsbare periode. Het eerste onderdeel van het werk is zorgen dat er geen vleermuizen in het pand aanwezig zijn door het ophangen van exclusion flabs. Deze werkzaamheden worden in overleg met de ecooloog uitgevoerd. Nadat de exclusion flabs 5 dagen hangen wordt gecontroleerd of er nog vleermuizen aanwezig zijn. De exclusion flabs kunnen worden opgehangen als de 's avonds warmer dan 8 °C is en niet hard waait of hard regent."

"Voor de openingen waar vleermuizen kunnen invliegen – ook voor de openingen waar geen dieren zijn gezien – worden exclusion flabs gehangen. Na vijf dagen wordt gecontroleerd of er nog dieren aanwezig zijn. De exclusion flabs kunnen alleen bij gunstige omstandigheden gebruikt worden."

"Voor het project wordt een ecologisch werkprotocol geschreven. Voorafgaand aan het werk wordt gecontroleerd of er vleermuizen in de flat aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn wordt het werk schriftelijk vrijgegeven. Bij onverwachte gebeurtenissen wordt het werk stilgelegd en de ecooloog gebeld. De oplossing wordt beschreven in het logboek. Nadat de oplossing is uitgevoerd wordt het werk hervat."

(bron: "Activiteitenplan Olivierplaats te Amersfoort" van 10 februari 2022)

Alternatieve maatregelen huismus

"op de zelfde locatie worden nestkastjes opgehangen. Deze worden aangeschaft via Vogelbescherming. Het gaat om een broedpaar huismus, dus twee nestkastjes volstaan. het is een standaard maatregel. Er is geen pannendak, dus daar kan niets worden aangebracht."

(bron: "Reactie op vragen" van 10 februari 2022)

Tijdelijke alternatieve maatregelen gewone dwergvleermuis

"Om voldoende te mitigeren worden twee palen met vleermuiskasten geplaatst in het plantsoen naast de flats."

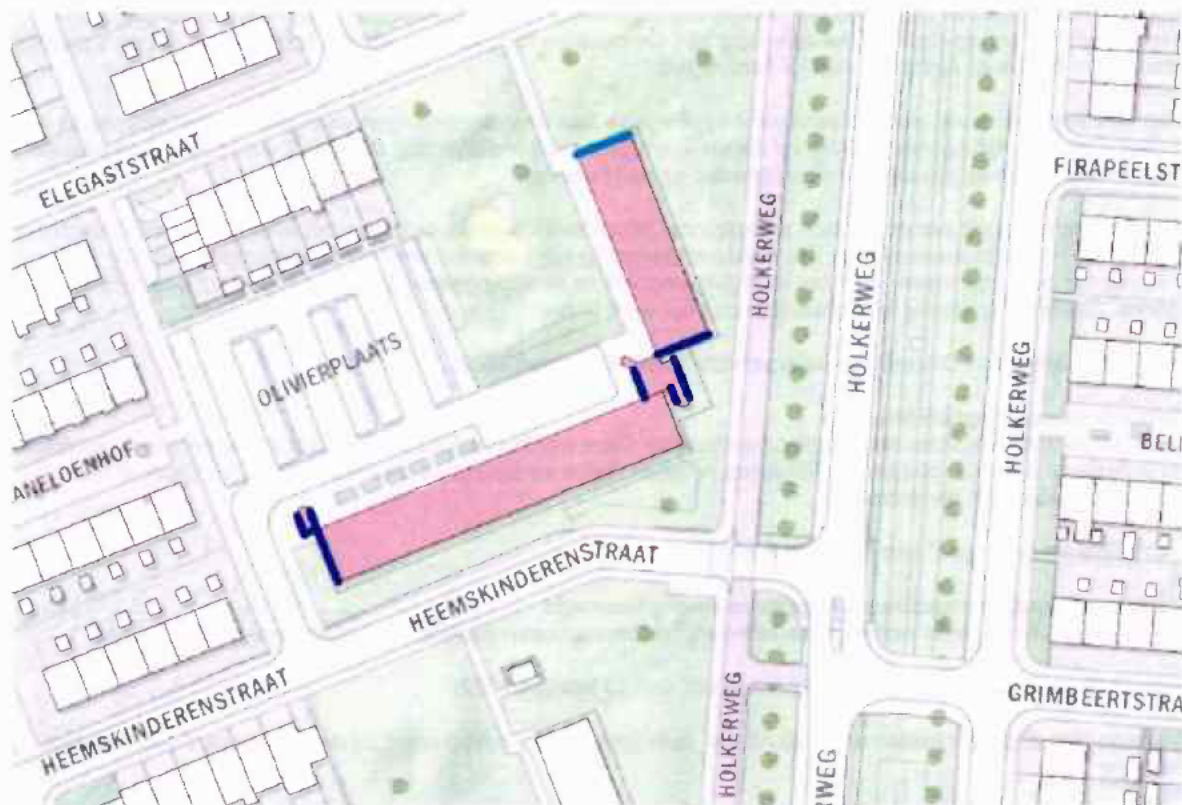
(bron: "Activiteitenplan Olivierplaats te Amersfoort" van 10 februari 2022)

"We gebruiken daarvoor kasten die in de handel verkrijgbaar zijn – bijvoorbeeld bij de kasten van Faunus Nature Creations."

(bron: "Reactie op vragen" van 10 februari 2022)

Permanente alternatieve maatregelen gewone dwergvleermuis

"In de kopgevels van de hoge flat en bij het trappenhuis worden kasten ingebouwd. Voor de kopgevels van het lage deel staan grote bomen, waardoor het plaatsen van kasten hier niet zal leiden tot functionele verblijfplaatsen. De kasten zijn 55 x 55 cm en hebben drie leefruimten. De permanente voorzieningen worden tijdens het werk geplaatst. Nadat de permanente voorzieningen functioneel aanwezig zijn (gewenningstijd zes maanden) worden de tijdelijke maatregelen verwijderd."

Locatie van permanente voorzieningen: donkerblauw – optimaal, licht blauw suboptimaal. Verdeeld over de gevels worden 8 permanente inbouwkasten geplaatst. Het van de huismus wordt op dezelfde plek als waar het is aangetroffen gecompenseerd.

(bron: "Activiteitenplan Olivierplaats te Amersfoort" van 10 februari 2022)